

Vergadering van 4 december 2023

2023_GR_01035 Kaderovereenkomst voor onderling bruikleenverkeer van kunstwerken uit beeldende kunstmusea - Goedkeuring

Bevoegd: Sami Souguir

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 40 § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 2.

Motivering

De beeldende kunstmusea in Vlaanderen (Vlaamse Kunstcollectie vzw, het KMSKA, de Musea Brugge, het MSK Gent, M Leuven, Mu.ZEE, het MUKHA, het S.M.A.K. te Gent, het Museum Mayer van den Bergh, het Rubenshuis en het Museum Plantin-Moretus) wensen elkaar te ondersteunen in het uitlenen van kunstobjecten door de bestaande barrières zoveel als mogelijk weg te nemen. Dit kan onder meer door tussen de musea geen bruikleenvergoedingen aan te rekenen en geen onnodig hoge verzekeringskosten aan te rekenen. De betrokken musea streven er vervolgens naar om dezelfde basisnormen na te leven op het vlak van vervoeren, presenteren, manipuleren en conserveren van museumobjecten.

Hiertoe wordt een kaderovereenkomst opgesteld onder verschillende Vlaamse kunstmusea, waar ook de musea van AGB Kunsten en Design, met name S.M.A.K. en MSK wensen aan deel te nemen. De overeenkomst bepaalt onder meer het volgende.

- Er wordt bij elke bruikleen een bruikleenovereenkomst gemaakt tussen beide partijen.
- De bruikleengever bepaalt in overleg met de bruikleennemer of het risico van de bruikleennemer tijdens het transport met een verzekering moet worden afgedekt, alsook tegen welke verzekeringswaarde.
- De bruikleennemer is aansprakelijk voor alle materiële schade aan het bruikleenobject en is in dat geval verplicht alle kosten, die gemaakt moeten worden om het bruikleenobject in een zo optimaal mogelijke staat te herstellen of te bewaren (onderzoek, conservering en restauratie), te vergoeden tot beloop van de overeengekomen waarde van het bruikleenobject met een bovengrens van € 500.000. Als het object in waarde vermindert ten gevolge van de beschadiging, wordt dat niet verhaald op de bruikleennemer.
- De betrokken musea kunnen steeds autonoom beslissen over het al of niet aangaan van een bruikleenverbintenis.

De collectie van de kunstobjecten in beheer van het MSK en het S.M.A.K. zijn eigendom van de Stad Gent.

De raad van bestuur van AGB Kunsten en Design heeft in zitting van 21 juni 2023 deze kaderovereenkomst vastgesteld en akkoord gegeven om deze ter goedkeuring te laten valideren door de gemeenteraad.

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd deze kaderovereenkomst goed te keuren, zodat het bruikleenverkeer van objecten eigendom van de Stad Gent en in beheer van het MSK en het SMAK, binnen dit kader uitvoering kan krijgen.

Bijgevoegde bijlage(n):

- Kaderovereenkomst voor onderling bruikleenverkeer van kunstwerken uit beeldende kunstenmusea (deel van de beslissing)
- Besluit raad van bestuur AGB kunsten en design betreffende de kaderovereenkomst voor onderling bruikleenverkeer van kunstwerken uit beeldende kunstenmusea

Voorstel

Legt aan de gemeenteraad voor ter beslissing:

Artikel 1:

Keurt goed de kaderovereenkomst voor onderling bruikleenverkeer van kunstwerken uit beeldende kunstenmusea zoals gevoegd in bijlage.

Vlaamse Kunstcollectie vzw

Kaderovereenkomst voor onderling bruikleenverkeer van kunstwerken uit beeldende kunstenmusea

Partijen:

Ministeries van de Vlaamse Gemeenschap, ondernemingsnummer 0316.380.841, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, in de persoon van de heer Jan Jambon, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, en de Secretaris-generaal van het departement Cultuur, Jeugd en Media, de heer Luc Delrue, handelend voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap;

KMSKA, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, ondernemingsnummer 0725.891.877, vertegenwoordigd door de heer Luk Lemmens, voorzitter vzw KMSKA, en de algemeen directeur, mevrouw Carmen Willems;

De Stad Antwerpen, ondernemingsnummer 0207.500.123, vertegenwoordigd door de burgemeester, Bart De Wever, het Autonoom Gemeentebedrijf Culturele Instellingen Antwerpen, vertegenwoordigd door de directeur cultuur, de heer Wim Van Damme, handelend voor het Rubenshuis, het Museum Mayer van den Bergh en Museum Plantin-Moretus;

De Raad van Regenten van het Museum Mayer van den Bergh, ondernemingsnummer 0410.201.716, vertegenwoordigd door de heer Thomas Leysen, handelend voor de vzw Museum Mayer van den Bergh;

De Stad Gent, ondernemingsnummer 0207.451.227, met zetel op het stadhuis te 9000 Gent, Botermarkt 1, vertegenwoordigd door de gemeenteraad, waarvoor optreden de heer Christophe Peeters, voorzitter van de gemeenteraad, en mevrouw Mieke Hullebroeck, algemeen directeur, en die handelen zoals beslist door de gemeenteraad;

Het AGB Kunsten en Design, ondernemingsnummer 0537.520.055, vertegenwoordigd door de voorzitter van het AGB, de heer Sami Souguir, de directeur van het Museum voor Schone Kunsten, de heer Manfred Sellink, de directeur van het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst, de heer Philippe van Cauteren;

De Stad Brugge, ondernemingsnummer 0207.528.035, vertegenwoordigd door de burgemeester, de heer Dirk De fauw, door de algemeen directeur, de heer Colin Beheydt en door de directeur van de Musea Brugge, mevrouw Anne Van Oosterwijk, handelend voor de Musea Brugge;

M Leuven, collectie van het AGB M Leuven, ondernemingsnummer 0896.728.376, vertegenwoordigd door de voorzitter van het AGD Museum Leuven, de heer Bert Cornillie, en door de directeur, de heer Peter Bary, handelend voor het museum M Leuven;

Mu.ZEE, Kunstmuseum aan zee, collecties van de Vlaamse Gemeenschap en de Stad Oostende, ondernemingsnummer 0825.383.589, vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer Kristof Janssens, en door de directeur, mevrouw Dominique Savelkoul, handelend voor Mu.ZEE.

M HKA, Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, ondernemingsnummer 0431.750.859, vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer Herman De Bode, en door de directeur, de heer Bart De Baere.

Overwegende:

dat zij de toegankelijkheid van de beeldende kunsten in Vlaanderen willen bevorderen en de inhoudelijke samenhang van de collectiepresentaties willen versterken;

dat het wederzijds in bruikleen geven van kunstwerken, zowel voor een lange als voor een korte periode, daartoe een belangrijk instrument is;

dat de Vlaamse Kunstcollectie vzw, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, de Musea Brugge, het Museum voor Schone Kunsten Gent, M Leuven, Mu.ZEE, het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen, het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst te Gent, het Museum Mayer van den Bergh, het Rubenshuis en het Museum Plantin-Moretus een belangrijke rol spelen in het bewaren en tonen van beeldende kunsten in Vlaanderen;

dat zij om die reden het bruikleenverkeer tussen de verschillende beeldende kunstmusea in Vlaanderen willen ondersteunen en daarvoor bestaande barrières willen wegnemen;

dat de betrokken musea ernaar streven om dezelfde basisnormen op het vlak van vervoeren, presenteren, manipuleren en conserveren van museumobjecten na te leven;

dat de betrokken musea steeds autonoom kunnen beslissen over het al of niet afsluiten van een bruikleenovereenkomst;

Artikel 1

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

bruikleennemer: de partij die een museumobject ter leen ontvangt.

bruikleengever: de partij die een museumobject in bruikleen geeft.

bruikleenobject: het museumobject dat in bruikleen wordt gegeven of genomen.

transport van de bruikleengever naar de bruikleennemer: de periode die aanvangt vanaf het ogenblik dat het bruikleenobject van zijn vaste standplaats wordt weggenomen tot het ondertekenen van het conditierapport door het bruikleennemende museum.

transport van de bruikleennemer naar de bruikleengever: de periode die aanvangt vanaf ogenblik dat het bruikleenobject voor het terugtransport van zijn standplaats in het bruikleennemende museum wordt weggenomen tot het ondertekenen van het conditierapport door het bruikleengevende museum.

verblijf: de periode tussen het transport van de bruikleengever naar de bruikleennemer en het transport van de bruikleennemer naar de bruikleengever.

overeengekomen waarde: de waarde die in gemeenschappelijk overleg tussen de bruikleennemer en de bruikleengever wordt overeengekomen en vastgesteld. In het geval dat de bruikleen gedurende de periode van de bruikleen wordt verzekerd, is de overeengekomen waarde gelijk aan de verzekerde waarde.

technisch totaal verlies: verlies door vermissing, diefstal of volledige vernietiging (herstelling van het object is niet meer mogelijk).

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 2

§1. De kaderovereenkomst geldt alleen voor bruikleenovereenkomsten tussen de ondertekenende partijen, en dus niet tussen deze partijen en derden.

§2. Bij elke bruikleen of samenhangende groep van bruiklenen tussen de ondertekenende partijen wordt een bruikleenovereenkomst afgesloten. De kaderovereenkomst bevat de minimale voorwaarden waaraan elke bruikleenovereenkomst tussen de ondertekenende partijen moet voldoen.

§3. Het staat de partijen vrij specifieke bruikleenvoorwaarden en andere bepalingen in de bruikleenovereenkomst op te nemen (vereisten inzake bewaring, verpakking, transport, presentatie, reproductie, enz.). Elke bruikleenovereenkomst is in overeenstemming met de minimale voorwaarden van deze kaderovereenkomst.

Artikel 3

§1. De overeenkomst is gebaseerd op het principe van wederkerigheid en betreft enkel de volgende museumobjecten:

- objecten die eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap en beheerd worden door het KMSKA, het Rubenshuis, het Museum Plantin-Moretus, MSK, SMAK, Musea Brugge, het AGB M Leuven, Mu.ZEE of M HKA;
- objecten die eigendom zijn van de Stad Antwerpen en beheerd worden door het Rubenshuis en het Museum Plantin-Moretus;
- objecten die eigendom zijn van de vzw Museum Mayer Van den Bergh en beheerd worden door het Museum Mayer van den Bergh;
- objecten die eigendom zijn van de Stad Gent en beheerd worden door het AGB Kunsten en Design, het Museum voor Schone Kunsten Gent of het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst;
- objecten die eigendom zijn van de Stad Brugge en beheerd worden door de Musea Brugge;
- objecten die eigendom zijn van de Stad Leuven en beheerd worden door het AGB M Leuven;

- objecten die eigendom zijn van de Stad Oostende en beheerd worden door Mu.ZEE;
- objecten die eigendom zijn van het M HKA.

§2. Objecten, eigendom van private derden die niet in deze overeenkomst worden genoemd, maar toch door bovenvermelde musea worden beheerd, vallen niet onder deze overeenkomst.

Artikel 4

De partijen gaan akkoord dat wanneer de in artikel 3 vermelde musea de museumobjecten, die aan hun beheer zijn toevertrouwd, in bruikleen geven, minimaal de hierna volgende condities gelden:

a) De bruikleennemer is tijdens het transport van de bruikleengever naar de bruikleennemer en tijdens het transport van de bruikleennemer naar de bruikleengever volledig aansprakelijk voor alle materiële schade en technisch totaal verlies van het bruikleenobject. In geval van schade is de bruikleennemer verplicht alle kosten, die gemaakt moeten worden om het bruikleenobject in een zo optimaal mogelijke staat te herstellen of te bewaren (onderzoek, conservering en restauratie), te vergoeden tot beloop van de overeengekomen waarde van het bruikleenobject. In geval van technisch totaal verlies is de bruikleennemer verplicht een vergoeding te betalen aan de bruikleengever tot beloop van de overeengekomen waarde van het bruikleenobject. De bruikleengever bepaalt in overleg met de bruikleennemer of het risico van de bruikleennemer tijdens het transport met een verzekering moet worden afgedekt, alsook tegen welke verzekeringswaarde.

b) De bruikleennemer is aansprakelijk voor alle materiële schade aan het bruikleenobject, die – door welke oorzaak dan ook – ontstaat of blijkt te zijn ontstaan tijdens het verblijf. De bruikleennemer is in dat geval verplicht alle kosten, die gemaakt moeten worden om het bruikleenobject in een zo optimaal mogelijke staat te herstellen of te bewaren (onderzoek, conservering en restauratie), te vergoeden tot beloop van de overeengekomen waarde van het bruikleenobject met een bovengrens van € 500.000. Als het object in waarde vermindert ten gevolge van de beschadiging, wordt dat niet verhaald op de bruikleennemer. De bruikleengever bepaalt in overleg met de bruikleennemer of het risico van de bruikleennemer tijdens het verblijf met een verzekering moet worden afgedekt.

c) De bruikleennemer is niet aansprakelijk voor technisch totaal verlies van het bruikleenobject tijdens het verblijf, tenzij hem opzet, grove schuld of bedrog valt te verwijten. De bruikleennemer moet alles doen wat hij kan om het bruikleenobject, na vermissing of diefstal, terug te verkrijgen. Alle kosten, die nodig zijn om het object op te sporen en terug te verkrijgen (revindicatiekosten), zijn tevens ten laste van de bruikleennemer.

Artikel 4

Elke restauratie- en/of conserveringsbehandeling wordt uitsluitend uitgevoerd door een restaurator die door de bruikleengever, in overleg met de bruikleennemer, wordt aangeduid.

Artikel 5

De partijen komen overeen dat de in artikel 3 vermelde musea elkaar geen bruikleenvergoeding of administratieve kosten aanrekenen en dat zij de kosten voor de handling (conservatie-ingrepen, transport, verpakking, enz.) zo redelijk mogelijk houden.

Artikel 6

De museumobjecten beheerd door de Vlaamse Gemeenschap, Departement Cultuur, worden onder dezelfde voorwaarden als hierboven omschreven, in bruikleen gegeven aan de musea waarop deze kaderovereenkomst van toepassing is.

Artikel 7

Deze kaderovereenkomst gaat in uitvoering op 1 januari 2021 en vervangt de kaderovereenkomst van april 2009.

Artikel 8

Andere dan in artikel 3 genoemde musea of de door hen beheerde museale collecties kunnen bij deze kaderovereenkomst aansluiten of eraan worden toegevoegd door middel van een door alle partijen ondertekend addendum.

Voor de ministeries van de Vlaamse Gemeenschap

Jan Jambon
Minister-president van de Vlaamse
Regering
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken,
Cultuur, ICT en Facilitair Management

Luc Delrue
Secretaris-generaal
Departement Cultuur

Voor het KMSKA, Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen

Luk Lemmens
Voorzitter

Carmen Willems
Algemeen directeur

Voor de Stad Antwerpen,

Bart De Wever
Burgemeester

Sven Cauwelier
Algemeen directeur

Bert Watteuw
Directeur Rubenshuis

Carl Depauw
Directeur Museum Mayer Van den Bergh

Iris Kockelbergh
Directeur Museum Plantin-Moretus

Wim Van Damme
Coördinator museum- en erfgoedbeleid
binnen het Autonoom Gemeentebedrijf
Culturele Instellingen Antwerpen

Voor de vzw Museum Mayer Van den Bergh,

Thomas Leysen
Voorzitter van de Raad van Regenten van
de vzw Museum Mayer van den Bergh

Voor De Stad Gent,

Mieke Hullebroeck
Algemeen directeur
Stad en OCMW Gent

Voor de gemeenteraad
Christophe Peeters, voorzitter

Voor AGB Kunsten en Design,

Sami Souguir
Voorzitter AGB

Voor de Stad Brugge,

Dirk De fauw
Burgemeester

Colin Beheydt
Algemeen directeur

Anne Van Oosterwijk
Directeur Musea Brugge

Voor het AGB M Leuven,

Denise Vandevoot
Voorzitter AGB M Leuven

Peter Bary
Algemeen directeur M Leuven

Voor Mu.ZEE, Kunstmuseum aan zee, Collecties van de Vlaamse Gemeenschap en de Stad Oostende,

Kristof Janssens
Voorzitter

Dominique Savelkoul
Directeur Mu.ZEE

Voor M HKA, Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen,

Herman De Bode
Voorzitter

Bart De Baere
Directeur

